

نقش تغییرات اقلیمی و کم آبی در جنگ داخلی سوریه (قسمت دوم)

در قسمت اول از این مقاله به مطالعات متعددی که در خصوص ارتباط تغییرات اقلیمی و جنگ داخلی سوریه که از سال ۲۰۱۱ آغاز شده و همچنان ادامه دارد، اشاره شد. دلیلی اصلی این درگیری‌ها نارضایتی مردم از دولت است. دلیل این نارضایتی را می‌توان سوء مدیریت دولت در خصوص خشک سالی سال‌های اخیر دانست. تغییرات اقلیمی نیز احتمال این خشک سالی را افزایش داده است. در این مقاله به ادامه بحث می‌پردازیم.

نتیجه درگیری‌ها و کشمکش‌ها

شکست جامعه بین‌الملل در تلاش برای مذاکره

علی‌رغم تلاش‌های متعدد برای ایجاد فضایی جهت مذاکره بین دولت سوریه و معترضان، تلاش‌های جامعه بین‌الملل برای پایان دادن به جنگ داخلی سوریه بی‌نتیجه ماند. کشورها و نهادهای مختلفی از جمله اتحادیه اروپا، کویت، روسیه، مجارستان و ژاپن تلاش می‌کنند با تأمین بودجه برای بخش عملیات بشردوستانه سازمان ملل، نیازهای اساسی مردم سوریه را فراهم کنند و زندگی آن‌ها را به روال عادی برگردانند.

هرگونه اقدام در جهت ایجاد صلح طولانی‌مدت مانند کاهش احتمال درگیری‌ها بر سر کمبود آب، فقط در صورتی قابل اجرا خواهند بود که خشونت در این کشور به پایان برسد.

اقدامات مرتبط به رفع علل اصلی مشکلات محیط‌زیست

مقالات حاکی از این هستند که راه‌حلی برای کمک به رفع علل اصلی مشکلات زیست‌محیطی وجود دارد. در این اقدامات ضعف‌های اصلی که در وهله اول منجر به نارضایتی‌ها می‌شود، هدف قرار داده می‌شوند. اولین اقدام مهم بررسی اثرات تغییرات اقلیمی به منظور کسب اطمینان از پایداری و انعطاف‌پذیری طولانی‌مدت در این کشور است.

بهبود زیرساخت‌های آبی

در وهله دوم با توجه به زیرساخت‌های ناکارآمد آب در این کشور، ضروری است که استفاده از تکنولوژی‌های آبیاری کارآمد و کنترل آب‌های زیرزمینی گسترش یابد. فناوری‌های متعددی از جمله سیستم آبیاری قطره‌ای، کاشت بدون شخم و کاشت محصولات کم آب و پر محصول به کاهش مصرف آب کمک می‌کنند.

بهبود مدیریت منابع آب در سطح ملی و فرامرزی

در مرحله سوم، برای کسب اطمینان از اجرای قوانین باید یک چارچوب قانونی قوی‌تر وجود داشته باشد. در دهه ۲۰۰۰ قانون آب یا اجرا نشده و یا اصلاً وجود نداشته است. آخرین نکته بهبود بین‌المللی برای مدیریت مشترک رودخانه‌های مشترک فرامرزی است. در حقیقت به توافق نرسیدن ترکیه، سوریه و عراق بر سر مدیریت رود فرات ممکن است تخریب خاک و آلودگی آب را افزایش دهد و در نتیجه فشار وارده بر مردم تشدید می‌شود.

به گفته محققان شوری و آلودگی ناشی از مواد شیمیایی احتمالاً تأثیر به‌مراتب بیشتر و شدیدتری به نسبت کاهش مقدار منابع آبی بر مردم این ناحیه خواهد داشت. ترکیه، سوریه و عراق تا قبل از شروع این درگیری‌ها مسیر خوبی را در جهت همکاری برای مدیریت رود فرات طی می‌کردند. با این وجود خصومت بین دولت‌های ترکیه و سوریه احتمال هرگونه همکاری کوتاه‌مدت را

کاهش داد. گروه پ.ک.ک یکی از دلایل اختلافات طولانی مدت ترکیه و سوریه است که احتمالاً در آینده تأثیرات بیشتری بر روابط این دو کشور خواهد داشت.

در نهایت می توان این گونه گفت که هیچ ارتباط مستقیمی بین تغییرات اقلیمی و نارضایتی های مردم سوریه از مارس ۲۰۱۱ وجود ندارد. تغییرات اقلیمی تنها یکی از چند عامل مؤثر است و به این دلیل از عوامل غیرمستقیم محسوب می شود که تأثیر آن در نتیجه دهه ها سوء مدیریت منابع طبیعی تشدید می شود. با این حال طبق مطالعات انجام شده طی چند دهه آینده احتمالاً تغییرات اقلیمی تأثیر شدیدتری بر منابع طبیعی خواهد داشت که یکی از آن ها افزایش خشک سالی است. با این وجود برای محدود کردن تأثیر تغییرات اقلیمی باید مکانیزم های حل تعارض و مدیریت منابع بهبود یابند.

ایجاد صلح و انعطاف پذیری

حفظ صلح

جامعه بین الملل علی رغم تلاش های متعدد در ایجاد صلح بین دولت و مردم سوریه ناکام مانده است. ایجاد صلح در طولانی مدت تنها زمانی امکان پذیر است که خشونت در این کشور متوقف شود.

مشارکت

برای جلوگیری از تخریب خاک و آلودگی آب ها لازم است که یک همکاری بین المللی برای مدیریت مشترک رودخانه های فرامرزی همچون فرات شکل گیرد.

کمک های بشردوستانه

کشورها و نهادهای مختلفی از جمله اتحادیه اروپا، کویت، روسیه، مجارستان و ژاپن تلاش می کنند با تأمین بودجه برای بخش عملیات بشردوستانه سازمان ملل، نیازهای اساسی مردم سوریه را فراهم کنند و زندگی آن ها را به روال عادی برگردانند.

افزایش بهره وری منابع

با توجه به ناکارآمد بودن زیرساخت های آبی در این کشور، محققان فناوری هایی را معرفی کرده اند که می تواند به کاهش مصرف آب و خسارت های ناشی از زیرساخت های آسیب دیده کمک کنند. بهبود مدیریت منابع بسیار اهمیت دارد به خصوص که نقش تشدیدکننده ای در تغییرات اقلیمی دارد. با این وجود دستیابی به بهره وری مطلوب در بخش آب نه تنها به راهکارهای فنی که به یک چارچوب قانونی قوی برای اجرای قانون آب هم بستگی دارد.

مترجم: بهاره بهرامی

منبع:

<https://climate-diplomacy.org/case-studies/syrian-civil-war-role-climate-change>